

Valassaaret

Valassaaret on saariryhmä Mustasaaren kuntaan kuuluvan Raippaluodon luoteispuolella. Alue käsittää Storskärin ja Ebbskäretin muodostaman pääsaaren lisäksi noin 65 erikokoista saarta ja luotoa. Maisemaa leimaavat jääkauden vetäytymisen muovaamat kivikkoiset ja lohkareiset moreenit, jotka muodostavat pääsääntöisesti kaakkoi-s-luode -suuntaisia niemiä ja saaria. Karujen moreenimuodostelmien kasvillisuus on lähinnä nummimaista, mutta monipuolista. Sitä kirjavoivat erilaiset suopainanteet, rantaniityt, koivikot, katajikot, rantalepikot, ja yksittäiset isot kuu-
set. Suojaisat lahdet ovat yleensä melko matalia.

MAJAKANVARTIJAN ASUINRAKENNUS. KUVA: TUIJA WAREN

Valassaaret rauhoitettiin linnustonsuojelualueeksi vuonna 1948 ja aluetta laajennettiin vuonna 1977. Valassaarten eteläpuolella oleva jo aiemmin rauhoitettu Björkögrundenin alue liitettiin alueeseen, ja näin syntyi peräti 17800 hehtaarin laajainen Valassaarten-Björkögrundenin luonnonsuojelualue.

Muualla kuin Storskärin ja Ebbskärin poikki kulkevalla polulla ja sen molemmissa päissä olevilla satamapaikoilla, sekä Malskäretissä ja Malskärsörenin länsipäässä on voimassa yleinen mairinnousukielto lintujen pesimäaikana 1.5.–31.7. Mairinnousuun tai liikkumiseen muualla kuin edellä mainituissa kohteissa vaaditaan ELY-keskuksen ja maanomistajan lupa.

Valassaarilla on Ostrobothnia australis rf:n ylläpitämä biologinen asema, joka on perustettu vuonna 1967 lähinnä lintuhavainnoinnin tukipaikaksi. Lintuasematoiminnan pääpiirteitä ovat keväinen piekanojen ja kuikkalintujen muutonseuranta, alueen pesimälinnuston kartoitus sekä syksyinen vaeltavien helmipöllöjen rengas-

Kunta

Mustasaari

Koordinaatit

70508:32041

Ajo-ohjeet

Aja Vaasasta Alskatintietä (724) ensin noin 20 km Raippaluodon kylälle, jonka jälkeen jatkat edelleen noin 17,7 km Björköntien (7240) päähän. Tie päättyy Svedjehamnin kalasatamaan, jossa venevajojen takana on isohko parkialue. Monet venekyytejä Valassaarille järjestävät yrittäjät käyttävät Svedjehamnia lähtösatamaan. Venematkaa kertyy reitistä riippuen noin 16 kilometriä suuntaansa. Myös Klobbskatista menee Valassaarille hyvin viitoitettu väylä, mutta sitä ei ole merkitty kaikkiin merikarttoihin.

Palvelut

Luontopolku, vierasvenesatama, kuivakäymälät, opastaulut.

Paras aika retkeillä

Avovesikauden ajan, mutta lähinnä huhti-lokakuussa

Harvinaisuudet

Pikkuliitäjä, kyhmyhaahka, allihahka, pikku-uikku, hanhikorppikotka, kenttäkerttunen, kattohainkara, jääkuikka, leveäpyrstökihu, tunturikihu, taigauunilintu, hippiaisuunilintu, mehiläissyöjä, turturikyyhky, mustaotsalepinkäinen, niit-tysuohaukka, haarahaukka, merisirri, heinäkurppa, isolokki, etelänkiisla, viiksitimali, pikkusirkku, valkoselkätikka.

Pesimälajisto

Valassaarilla pesii ainakin 80 eri lintulajia yli 4000 parin voimin. Runsaslukuisimpia pesimälajeja ovat: Riskilä, kalalokki, ruokki, lapintiira ja harmaalokki. Näiden lajien osuus kokonaisparimäärästä on yli 50%. Pääsaaren metsiköistä löytyy yllättävän paljon sellaisiakin lajeja, joita normaalisti ei ole tottunut näkemään ulkosaaristossa. Esimerkkeinä tällaisista lajeista mainittakoon sirittäjä ja satakieli.

Pesimälajistosta löytyy tarkempaa tietoa Suomen kolmannelta lintuatlakselta: <http://atlas3.lintuatlas.fi/tulokset/ruutu/704:320>
<http://atlas3.lintuatlas.fi/tulokset/ruutu/705:320>

Muuton aikainen lajisto

Valassaarilla on vuosien saatossa nähty ainakin 273 eri lintulajia. Saariryhmän länsipuolelta kulkeva merilintujen muuttoreitti on vilkas ja sitä on seurattu pitkään lintuasematoiminnan puitteissa. Erityisesti kuikkalintujen ja piekanojen keväiset havaintomäärät ovat huikeita.

Vuosittain nähtäviä harvinaisuuksia ovat mm. jääkuikka, mustaleppälintu ja sepelrastas. Itäpuolelta kulkeva muutto on yleensä jäänyt hieman katveeseen, eikä sen voimakkuudesta suhteessa länsipuolitse kulkevaan reittiin ole varmaa käsitystä. Saariryhmän monimuotoiset biotoopit tarjoavat nähtäväksi ällistyttävän monimuotoisen lajikirjon. Muuttoaikoina voi saarella liikkua kohdata vaikkapa sinirinnan tai pikkusiepon, joista kumpikaan ei kuulu alueen pesimälajistoon.

KUVA: JOUNI KANNONLAHTI / VAASAN YLIOPISTO

KUVA: JOUNI KANNONLAHTI / VAASAN YLIOPISTO

Merenkurkun saaristo

- Merenkurkun saaristo liitettiin Unescon maailmanperintöluetteloon vuonna 2006
- Pinta-ala 194 400 ha, josta 85 % merta
- Metsähallituksen luontopalvelut vastaa suurimmasta osasta alueen retkeilyreittien ja rakenteiden huollosta.